

EIROPAS KOMISIJAS UN EĀDD ATBILDES UZ EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTAS ĪPAŠO ZIŅOJUMU

“EIROPOLA ATBALSTS MIGRANTU KONTRABANDAS APKAROŠANAI: VĒRTĪGS PARTNERIS, BET NEPIETIEKAMI IZMANTOTI DATU AVOTI UN REZULTĀTU MĒRĪŠANA”

KOPSAVILKUMS

I. 2015. gada Eiropas programmā migrācijas jomā¹ kā galvenais rīcības punkts ir noteikts migrantu kontrabandas apkarošana.

Jaunajā 2020. gada septembra Migrācijas un patvēruma paktā² paredzēts pastiprināt cīņu pret migrantu kontrabandu ar jaunu ES rīcības plānu 2021.–2025. gadam, kas būs vērsts uz noziedzīgo tīklu apkarošanu, un saskaņā ar ES Drošības savienības stratēģiju tas veicinās sadarbību un atbalstīs darbu tiesībaizsardzības jomā, vēršoties pret migrantu kontrabandu, kas bieži vien ir saistīta arī ar cilvēku tirdzniecību. Rīcības plāna pamatā būs Eiropola un tā Eiropas Migrantu kontrabandas apkarošanas centra, *Frontex*, *Eurojust* un Eiropas Savienības Tiesībaizsardzības apmācības aģentūras veikums. Jauni pasākumi un pastiprināta aģentūru sadarbība pievērsīsies problēmām tādās jomās kā finanšu izmeklēšana, aktīvu atgūšana un dokumentu viltošana, kā arī jaunai parādībai – digitālajai kontrabandai.

Kontrabandas apkarošana ir kopīgs uzdevums, kura veikšanai nepieciešama starptautiska sadarbība un koordinācija, kā arī efektīva robežu pārvaldība. Jaunais ES Rīcības plāns cīņai pret migrantu kontrabandu stimulēs sadarbību starp ES un trešām valstīm, veidojot mērķtiecīgu partnerību migrantu kontrabandas apkarošanai, kura savukārt būs daļa no plašākām partnerībām ar galvenajām trešām valstīm. Tas ietvers atbalstu izcelsmes un tranzīta valstīm, veidojot spējas gan tiesībaizsardzības sistēmu, gan operatīvo spēju jomā, sekmējot policijas un tiesu iestāžu efektīvu rīcību.

ES arī uzlabos informācijas apmaiņu ar trešām valstīm un darbības uz vietas, sniedzot atbalstu kopīgām operācijām un kopējām izmeklēšanas grupām, kā arī īstenojot informācijas kampaņas par neatbilstīgas migrācijas riskiem un likumīgām alternatīvām. Arī ES aģentūrām būtu intensīvāk jāsadarbojas ar partnervalstīm. Eiropols stiprinās sadarbību ar Rietumbalkānu valstīm, un Komisija un Eiropols strādās pie līdzīgiem nolīgumiem ar Turciju un citām kaimiņvalstīm. Komisija šo uzdevumu iekļaus arī sadarbībā ar Āfrikas Savienību (ĀS).

Arī kopējās drošības un aizsardzības politikas misijām un operācijām ir būtiska nozīme, atbalstot Eiropola (un citu aģentūru) centienus risināt migrācijas problēmas ārpus tā ārējām robežām gan jūrā, Vidusjūras centrālajā daļā, gan galvenajās izceļošanas vai tranzīta valstīs Āfrikā, kuras skar kontrabanda un cilvēku tirdzniecība.

Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija un EĀDD atzinīgi vērtē šo Revīzijas palātas īpašo ziņojumu, jo tas var palīdzēt palielināt informētību par to, ka Eiropolam ir vajadzīgas spējas un instrumenti, lai efektīvi atbalstītu dalībvalstis cīņā pret migrantu kontrabandu saistībā ar cīņu pret smagiem noziegumiem un terorismu.

V. Komisija piekrīt Revīzijas palātai, ka starptautisko nolīgumu noslēgšanas process ar prioritārām trešām valstīm ir sarežģīts un ka Komisija ir saskārusies ar problēmām. Tomēr Komisija arī uzskata, ka ir panākts progress.

APSVĒRUMI

¹ COM(2015) 240 final.

² COM(2020) 609.

24. punkta b) apakšpunkts. Komisija piekrīt Revīzijas palātai, ka starptautisko nolīgumu noslēgšanas process ar prioritārām trešām valstīm ir sarežģīts un ka Komisija ir saskārusies ar problēmām. Tomēr Komisija arī uzskata, ka ir panākts progress. Šajā sakarā pēc tam, kad Padome 2018. gadā izdeva astoņus sarunu pilnvarojumus ar *MENA*³ valstīm un Turciju, Komisija ir sākusi sarunas ar Turciju, kas ir krietni pavirzījušās uz priekšu. Attiecībā uz pārējām valstīm Komisija uztur ciešus kontaktus ar kompetentajām iestādēm dažādos līmeņos, taču mums ir grūtības virzīties uz priekšu līdz oficiālai sarunu sākšanai.

30. Saskaņā ar Eiropola regulas 25. panta 1. punktu personas datu pārsūtīšana no Eiropola uz trešām valstīm var notikt, pamatojoties uz konstatējumu par atbilstību saskaņā ar Direktīvas (ES) 2016/680 36. pantu, starptautisku nolīgumu, kas noslēgts starp Savienību un trešo valsti, ievērojot LESD 218. pantu, sniedzot atbilstīgus aizsardzības pasākumus attiecībā uz privātuma un personu pamattiesību un brīvību aizsardzību, vai saskaņā ar sadarbības nolīgumu, ar ko ļauj veikt personas datu apmaiņu un kas pirms 2017. gada 1. maija noslēgts starp Eiropolu un attiecīgo trešo valsti vai starptautisko organizāciju saskaņā ar Lēmuma 2009/371/TI 23. pantu.

Turklāt Eiropola regula arī atļauj pārsūtīšanu katrā gadījumā atsevišķi, pamatojoties uz konkrētām atkāpēm saskaņā ar 25. panta 5. un 6. punktu.

Padomes izdotie pilnvarojumi ietver īpašas norādes, lai nodrošinātu pienācīgu datu aizsardzības pasākumu līmeni saskaņā ar piemērojamiem tiesību aktiem un judikatūru. Tā kā katrai valstij ir dažādi pamattiesību aizsardzības līmeņi, tostarp datu aizsardzības līmenis, sarunām ar konkrētām valstīm var būt atšķirīgi iznākumi.

34. *SIRENE* birojs Eiropolā ļaus aģentūrai iegūt un glabāt attiecīgu informāciju par terorismu un citiem smagiem noziegumiem, atvieglot operatīvo, taktisko un stratēģisko analīzi par teroristiem un smagiem noziedzniekiem un palīdzēt stiprināt Eiropola kriminālās informācijas centru.

Komisija ir ierosinājusi ļaut Eiropolam pēc apspriešanās ar dalībvalstīm ievadīt datus Šengenas Informācijas sistēmā par aizdomām par trešo valstu valstspiederīgo iesaisti noziedzīgā nodarījumā, kura apkarošana ir Eiropola kompetencē⁴.

35. 2020. gada ES Drošības savienības stratēģijā ir atzīts, ka Interpolam, kas ir viena no lielākajām starpvaldību kriminālpolīcijas organizācijām, ir svarīga loma sadarbības un informācijas apmaiņas veicināšanā. Kā paziņots Terorisma apkarošanas programmā (COM(2020) 796 final, 9.12.2020.), Komisija pieņēma ieteikumu Padomei, ar ko pilnvaro sākt sarunas ar Interpolu. Viens no Komisijas priekšlikuma mērķiem ir Eiropola informācijas apmaiņa ar Interpolu un piekļuve Interpola datubāzēm.

45. Komisija piekrīt Revīzijas palātas apsvērumam, ka operatīvo personas datu nosūtīšana no Eiropola *Frontex* ir kļuvusi iespējama tikai tad, kad stājas spēkā Regula (ES) 2019/1896 (sk. 90. pantu), savukārt datu nosūtīšana no *Frontex* Eiropolam bija iespējama jau saskaņā ar 2016. gada *Frontex* regulu.

³ Tuvie Austrumi un Ziemeļāfrika (*MENA*).

⁴ Vairāk informācijas ir pieejams priekšlikumā Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko groza Regulu (ES) 2016/794 attiecībā uz Eiropola sadarbību ar privātām pusēm, personas datu apstrādi, ko Eiropols veic kriminālizmeklēšanas atbalstam, un Eiropola uzdevumiem pētniecības un inovāciju jomā (COM(2020) 796 final, 9.12.2020.).